

Ds 2017:60

Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet

REGERINGSKANSLIET

Finansdepartementet

Innehåll

1	Sammanfattning.....	7
2	Författningsförslag.....	11
2.1	Förslag till lag om tillgänglighet till digital offentlig service	11
3	Ärendet	19
4	Krav på tillgänglighet i gällande rätt	21
4.1	Inledning	21
4.2	FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.....	21
4.3	Regeringsformen.....	22
4.4	Förvaltningslagen.....	23
4.5	Förordning om de statliga myndigheternas ansvar för genomförande av funktionshinderspolitiken	24
4.6	Diskrimineringslagen.....	24
4.7	Kommunallagen	25
4.8	Radio- och tv-lagen.....	26
4.9	Lagen om offentlig upphandling och lagen om upphandling inom försörjningssektorerna.....	27
5	Internationella standarder och nationella riktlinjer för webbpublicering.....	29

5.1	World Wide Web Consortiums Web Content Accessibility Guidelines	29
5.2	Den första europeiska standarden för webbtillgänglighet	30
5.3	Nationella webbriktlinjer	31
6	Lagstiftning i andra länder rörande tillgänglighet.....	33
6.1	Inledning	33
6.2	Danmark	33
6.3	Norge	33
6.4	Spanien	34
6.5	USA.....	34
7	Webbtillgänglighetsdirektivet	35
7.1	Syfte och tillämpningsområde	35
7.2	Kraven i direktivet	36
8	Överväganden och förslag	39
8.1	Utgångspunkter för genomförandet.....	39
8.2	Författningstekniska frågor.....	40
8.2.1	Behovet av en ny lag.....	40
8.2.2	Den föreslagna lagens förhållande till befintlig lagstiftning.....	42
8.2.3	En teknikneutral lagstiftning.....	47
8.3	Vilka aktörer omfattas av webbtillgänglighetsdirektivets tillämpningsområde?	51
8.3.1	Offentliga aktörer	51
8.3.2	Aktörer som är specifikt undantagna från direktivets tillämpningsområde.....	57
8.4	Bör även andra aktörer omfattas av tillämpningsområdet?.....	59

8.4.1	Utgångspunkter för en utökning av de aktörer som omfattas.....	59
8.4.2	Statliga eller kommunala företag som inte är offentligt styrda organ.....	60
8.4.3	Privata aktörer som inte är offentligt styrda organ.....	61
8.5	Vilken digital service ska lagen omfatta?	71
8.5.1	Digital service som tillhandahålls via en teknisk lösning som kontrolleras av en offentlig aktör	71
8.5.2	Digital service som tillhandahålls via en teknisk lösning som kontrolleras av tredje part	73
8.6	Vilken digital service är specifikt undantagen från tillämpningsområdet?	74
8.6.1	Inledning	74
8.6.2	Direktsändningar av tidsberoende medier	74
8.6.3	Kartor	77
8.6.4	Digital service från tredje part som varken har finansierats eller tagits fram av den berörda offentliga aktören eller står under dess kontroll.....	79
8.6.5	Vissa reproduktioner av föremål från kulturarvssamlingar	80
8.6.6	Digital service som inte hänför sig till verksamhetens väsentliga administrativa funktioner	83
8.6.7	Tidsbegränsade undantagsbestämmelser	84
8.7	Vilka krav på tillgänglighet ska gälla?	87
8.8	Förutsättningar för att helt eller delvis undanta digital service från tillgänglighetskraven.....	90
8.9	Tillgänglighetsutlåtande och kommentarsfunktion.....	95
8.9.1	Tillgänglighetsutlåtande	95
8.9.2	Rätten att begära tillhandahållande av digital service som uteslutits med stöd av bestämmelser i den föreslagna lagen	97
8.10	Tillsynsmyndigheten och dess uppgifter.....	106

8.10.1	Övervakning.....	106
8.10.2	Utbildning, information och rapportering.....	107
8.10.3	Uppföljningsförfarande.....	109
8.10.4	Val av tillsynsmyndighet.....	112
8.11	Överklagande av beslut m.m.....	116
9	Ikraftträdande m.m.....	119
10	Konsekvens- och kostnadsanalys	121
10.1	Inledning.....	121
10.2	Förutsättningar och avgränsningar.....	122
10.3	Metodbeskrivning.....	123
10.4	Effekter för allmänheten	125
10.5	Effekter för företag	128
10.5.1	Privata aktörer som omfattas av förslagets tillämpningsområde.....	128
10.5.2	Konkurrensfördelen av en harmoniserad inre marknad	128
10.5.3	Spridning till andra verksamheter	129
10.5.4	Krav på redaktörer, designers och utvecklare.....	129
10.6	Generella effekter för offentlig verksamhet	130
10.6.1	Minskad manuell ärendehantering för offentlig verksamhet	130
10.6.2	Övriga besparingar för det offentliga	131
10.7	Generella ekonomiska konsekvenser för verksamheter som omfattas av förslagets tillämpningsområde.....	131
10.7.1	Webbplatser.....	132
10.7.2	Mobila applikationer	134
10.7.3	Intranät och extranät	135
10.8	Konsekvenser för staten.....	136
10.8.1	Ekonomiska konsekvenser för statliga myndigheter	136
10.8.2	Ekonomiska konsekvenser för statliga bolag som omfattas av tillämpningsområdet.....	138

10.9	Konsekvenser för kommuner och landsting	139
10.9.1	Ekonomiska konsekvenser för kommuner och kommunal verksamhet	139
10.9.2	Ekonomiska konsekvenser för landsting	141
10.9.3	Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen	143
10.10	Finansiering av de ekonomiska konsekvenserna för offentliga aktörer	144
10.11	Konsekvenser för tillsynsmyndigheten	145
10.12	Konsekvenser för domstolarna	147
10.13	Klimat- och miljökonsekvenser	147
10.14	Konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män.....	147
11	Författningskommentar	149
Bilaga	Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer.....	167

1 Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (webbtillgänglighetsdirektivet). Direktivet är ett s.k. minimiharmoniseringsdirektiv och i promemorian föreslås även vissa bestämmelser som går utöver direktivets minimikrav.

Det föreslås att direktivet genomförs genom införandet av en särskild lag om tillgänglighet till digital offentlig service. Med digital offentlig service avses tjänster eller information som en offentlig aktör tillhandahåller via en teknisk lösning.

Webbtillgänglighetsdirektivet omfattar statliga och kommunala myndigheter, beslutande församlingar i kommuner och landsting, offentligt styrda organ samt sammanslutningar av dessa aktörer. Offentligt styrda organ innefattar i huvudsak vissa statliga och de flesta kommunala företag. I promemorian föreslås även att privata aktörer, som med offentlig finansiering bedriver yrkesmässig verksamhet inom skola, hälso- och sjukvård samt omsorg, ska omfattas av den nya lagens krav. Detsamma gäller enskilda utbildningsanordnare med examenstillstånd som erhåller statsbidrag för ersättning för högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå eller för utbildning på forskarnivå. Public service-företag och vissa icke-statliga organisationer undantas från lagens tillämpningsområde. De aktörer som avses omfattas av kraven benämns offentliga aktörer.

Enligt den föreslagna lagen ska digital service som tillhandahålls av en offentlig aktör, via en teknisk lösning som står under aktörens kontroll, vara tillgänglig i enlighet med tillgänglighetskraven i de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen. Därutöver ska även digital service, som tillhandahålls av en offentlig

aktör via en teknisk lösning som står under tredje parts kontroll, så långt det är möjligt, uppfylla samma krav. Det sist nämnda kravet omfattar bl.a. den digitala service som offentliga aktörer tillhandahåller via sociala medier. I promemorian föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka krav på tillgänglighet i form av tekniska standarder som ska gälla.

Vissa specifika typer av digital service föreslås kunna undantas från lagens krav. Den föreslagna lagen innehåller även en bestämmelse som möjliggör att digital service, helt eller delvis, kan undantas från kraven om fullgörandet av tillgänglighetskraven inte utgör en skälig anpassning.

En offentlig aktör ska för sådan digital service som står under aktörens kontroll tillhandahålla ett tillgänglighetsutlåtande. Detta utlåtande ska bl.a. innehålla en kommentarsfunktion som gör det möjligt för enskilda personer att meddela den berörda aktören att de inte anser att aktörens digitala service uppfyller tillgänglighetskraven. Genom kommentarsfunktionen ska enskilda personer även kunna begära att viss digital service som undantagits från kraven tillhandahålls i en för dem tillgänglig form.

En tillsynsmyndighet ska ansvara för de uppgifter i form av utbildning och information, övervakning, rapportering samt uppföljning som webbtillgänglighetsdirektivet föreskriver. Myndigheten ska även kunna utfärda förelägganden om rättelse när en offentlig aktör inte uppfyller den föreslagna lagens krav, som får förenas med vite.

Om en offentlig aktör efter begäran beslutar att inte tillhandahålla digital service ska detta beslut, med vissa undantag, överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Även tillsynsmyndighetens förelägganden om rättelse får överklagas.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 23 september 2018. Regleringen avseende digital service som tillhandahålls av en offentlig aktör via en teknisk lösning som står under tredje parts kontroll ska enligt förslaget tillämpas för digital service som publiceras efter den 22 september 2020. I direktivet anges olika tidpunkter för när kraven ska börja tillämpas för vissa typer av digital service. Det anges vidare olika tidpunkter för när kraven ska börja gälla för befintliga respektive nya webbplatser samt mobila applikationer. I promemorian föreslås att regeringen eller den

myndighet regeringen bestämmer ska få besluta om föreskrifter rörande detta.